

بسم الله الرحمن الرحيم

با ذکر یک صلوات در حق قبولی در گزینش همه دوستان به خصوص بنده حقیر

طرق شناخت مجتهد و اعلم:

۱. خود مکلف اگر اهل علم باشد.
۲. ۲ مرد عادل به شرط عدم شهادت ۲ عادل مخالف
۳. عده ای موثق
- ✓ **عدول از مرجع تقلید:** جایز نیست مگر اعلم باشد.
- ✓ **در صورت اختلاف بین مراجع:** اجتهاد از اعلم
- ✓ **تفاوت مرجع تقلید و مجتهد:** مرجع دارای رساله و پیروان است و دیگران می توانند از وی تقلید کنند اما مجتهد کسی است که به حد اجتهاد رسیده (یعنی خودش می تواند بدون مرجع تقلید عمل کند) اما به حد مرجعیت نرسیده است.
- ✓ **تعارض نظر مرجع تقلید و ولی فقیه:** در مسایل رساله ای نظر مرجع تقلید مانع مقدم است و در مسایل سیاسی نظر ولی فقیه
- ✓ **مراجع جامعه مدرسین:** آیات عظام خامنه ای، وحید خراسانی، شبیری زنجانی، مکارم شیرازی، صافی، سیستانی
- ✓ **احتیاط واجب:** باید عمل کند یا به مجتهد دیگر رجوع کند. / **ظاهر چنین است:** باید عمل کند.
- ✓ **احتیاط مستحب:** می تواند عمل کند یا نکند. / **محل تامل یا اشکال:** می تواند عمل کند یا نکند.

انواع آب:

۱. **مطلق:** کر - قلیل - جاری - باران - چاه: همگی پاک کننده اند؛ مگر رنگ یا بوی آن ها تغییر کند.
۲. **مضاف:** آب نمک - آبمیوه: پاک کننده نیستند - نجس می شوند - وضو با آن ها صحیح نیست.

انواع آب مطلق:

۱. **کر:** حداقل طول و عرض و عمق آن ۳ وجب و نیم باشد یا ۳۸۴ لیتر/ نجس نمی شود مگر رنگ، بو یا مزه اش تغییر کند.
۲. **قلیل:** کمتر از کر و از زمین نمی جوشد/ نجس می شود.
۳. **جاری:** چشمه - قنات - آب لوله کشی/ نجس نمی شود و لو کمتر از کر باشد مگر رنگ و .. تغییر کند.
۴. **باران:** در حکم جاری/ برای پاک کردن باید اول عین نجاست را برداشت.
۵. **چاه:** و لو کمتر از کر باشد.

✓ **آب غساله:** آبی که پس از پاک کردن نجاست از آن جدا می شود. / نجس است.

✓ **آب مضاف نجس می شود/ استثنا:** آب زیاد باشد و نجاست اندک (مثل دریاچه ارومیه زمانیکه آب داشت!)، از بالا به پایین بریزد (مثل ریختن گلاب از گلابدان)

✓ **شک در مطلق و مضاف:** هر کدام قبلا یقین به آن داشتیم همان را ملاک قرار می دهیم.

✓ **اصلا ندانیم مطلق است یا مضاف:** نجس نمی شود اما وضو هم نباید با آن گرفت.

✓ **طرق اثبات نجاست:** خود شخص بفهمد - صاحب مال بگوید. - ۲ مرد عادل بگویند.

انواع نجاسات: ۱۱ مورد بول، مدفوع، منی (خون جهنده یا غیرجهنده مگر: پرندگان)، مردار (خون جهنده مگر: ذبح شده، پشم، ناخن و مو)، خون (خون جهنده مگر: پشه، مار و ماهی)، سگ و خوک (حتی ناخن و مو)، کفار (حتی اهل کتاب)، عرق حیوان نجاست خوار، مایعات مست کننده و آبجو

✓ **موارد مجاز نماز با لباس نجس:** زخمی که خشک نمی شود، زخم کمتر از ۱ درهم، اضطرار، لباس کوچک (جوراب)، لبای پرستار بچه

انواع مطهرات: ۱۲ مورد آب (ظرف سگ: اول خاک بعد آب/ ظرف خوک: ۷ بار آب)، زمین (زمین پاک و خشک باشد و ۱۵ قدم بر می داریم)، آفتاب (مستقیم بتابد نه از پشت پرده و ...)، استحاله (چوب نجس خاکستر شود یا مایع نجس بخار شود. مگر: گندم نجس آرد شود که نجس می ماند)، انقلاب (شراب تبدیل به سرکه شود)، ثلثان (شراب آتش بگیرد: پاک است اما خوردنش حرام است.)، انتقال (ظرفی که از حیوان خون جهنده به پشه رود مگر زالو که خونش نجس است.)، اسلام (مسلمان شدن)، تبعیت (پارچه و ظرف شرابی که سرکه شود/ فرزندان نابالغ کافری کهع مسلمان شود)، استبراء حیوان نجاست خوار (۱۰ روز به آن حیوان غذای پاک بدهند تا پاک شد.)، غایب شدن مسلمان (لباس مسلمانی نجس بوده حالا مسافرت رفته که می گوییم حتما لباسش را شسته و رفته مسافرت) و رفع نجاست

وضو:

✓ **وضوی ارتماسی:** دست ها و صورت را از بالا تا پایین در آب می کنیم. شرط: ظرف طلا و نقره نباشد.

✓ **وضوی جبیره:** قسمتی از بدن زخم است و پارچه بسته شده و روی پارچه را مسح می کنیم.

✓ **وضوی واجب:** نماز واجب و سجده سهو (مگر: نماز میت)، طواف واجب، نذر و قسم، تماس با خط قرآن، آب کشیدن قرآن نجس شده

✓ **وضوی مستحب:** قرائت قرآن، نماز میت و دعا خواندن

✓ **مبطلات وضو:** بول، غائط، باد، خواب، مستی، بیهوشی، جنابت، استحاضه و مس میت

غسل:

✓ **غسل واجب:** جنابت، استحاضه، حیض، نفاس، مس میت، میت، نذر و قسم

✓ **نماز میت:** بعد از غسل و حنوط و کفن، رو به قبله، وضو مستحب است، ۱ رکعت ایستاده می خوانیم، رکوع و سجده ندارد و ۵ تکبیر

دارد. / **کفن میت:** سه تکه / **حنوط:** بعد غسل میت به محل های ۷گانه سجده کافور می زنند/ غسل و حنوط و کفن واجب است مگر:

شهادای جنگ و محکومین به حد و قصاص/

✓ **نماز وحشت:** مسح/ شب اول قبر میت/ بعد نماز عشا/ ۲ رکعت/ در رکعت اول بعد حمد آیه الکرسی(آیات ۲۵۵ تا ۲۵۷ بقره)

✓ **غسل مستحب:** جمعه(موکدترین)، شبهای رمضان، عید فطر و قربان، ۱۷ ربیع الاول، عید نوروز و ...

تیمم: در صورت عدم دسترسی به آب، خوف ضرر از وضو بخاطر بیماری، کمبود آب و نیاز اطرافیان به آن، کمبود آب و نجس بودن لباس که با

آن لباس شسته می شود، کمی وقت برای وضو/ با خاک، شن، ریگ و سنگ

نماز: روح نماز خضوع قلب است.

✓ **نمازهای واجب:** یومیه، طواف، آیات، میت، قضای نماز پدر و مادر بر دوش پسر بزرگتر، نذر و قسم/

✓ **شرایط لباس:** پاک، مباح(نه غصبی)، از مردار نباشد، از حرام گوشت نباشد، ابریشم خالص و طلا نباشد.

✓ **نماز جمعه:** در زمان معصوم واجب عینی است و در زمان غیبت واجب تخییری(بین نماز ظهر و نماز جمعه) مگر بر زنان، بیماران و

مسافران/ جایگزین نماز ظهر/ ۲ خطبه(خطبه اول شامل حمد و ثنای خدا، صلوات، توصیه به تقوا و قرائت یک سوره و خطبه دوم علاوه

بر اینها طرح مسایل سیاسی و اجتماعی)/ ۲ رکعت(رکعت اول بعد از حمد سوره جمعه و رکعت دوم بعد حمد سوره منافقون) / ۲

قنوت(رکعت اول قبل از رکوع قنوت و رکعت دوم بعد از رکوع قنوت)

✓ **نماز نافله:** نافله های یومیه، شب، غفیله، عید فطر و قربان، امام زمان، ۱۴ معصوم، جعفر طیار، استغاثه، تحیت مسجد

✓ **نماز نافله یومیه:** ۳۴ رکعت(صبح ۲ رکعت، ظهر ۸ رکعت، عصر ۸ رکعت، مغرب ۴ رکعت، عشا ۲ رکعت)چون نشسته می خوانیم ۱

رکعت ایستاده محسوب می شود، شب ۱۱ رکعت)/ همه نمازهای نافله را باید ۲ رکعت ۲ رکعت خواند./ نافله صبح و ظهر و عصر را

قبل از نماز و نافله مغرب و عشا را بعد نماز می خوانیم

✓ **نماز شب:** مهمترین نماز نافله/ بعد از نیمه شب تا اذان صبح/ ۱۱ رکعت(۸ رکعت شامل ۴ تا ۲ رکعتی)، ۲ رکعت شفع(رکعت اول بعد

حمد سوره ناس و رکعت دوم بعد حمد سوره فلق)، ۱ رکعت وتر(شامل ۱ حمد، ۳ توحید، ۱ فلق و ۱ ناس)

✓ **نماز غفیله:** بین نماز مغرب و عشا/ ۲ رکعت/ رکعت اول بعد حمد آیه تعیین شده/ رکعت دوم بعد حمد آیه تعیین شده/ در قنوت بعد از

ذکر خاص حاجت خود را می خواهیم.

✓ **شک در پیدا کردن قبله:** به یک طرف بخوانیم کافی است/ احتیاط مستحب: به ۴ طرف بخوانیم.

- ✓ **اذان و اقامه:** مستحب است به خصوص اقامه/ استثنا: نماز فطر و قربان و میت که بجای اذان ۳ بار الصلاه می گوئیم.
- ✓ **واجبات نماز:** ۱۱ مورد. نیت، تکبیره الاحرام، قیام(هم قیام بعد از تکبیره الاحرام و هم قیام قبل از رکوع یا متصل به رکوع)، قرائت، رکوع، سجده، تشهد، سلام، ذکر، ترتیب(به ترتسی ارکان نماز را بجا آوردن)، موالات(فاصله نینداختن زیاد بین اعمال نماز)
- ✓ **ارکان نماز:** ۵ مورد. نیت، تکبیره الاحرام، قیام، رکوع، سجود
- ✓ **تفاوت ارکان و غیر ارکان واجبات:** ارکان را عمدا یا سهوا غلط بخوانیم نماز باطل است اما غیرارکان را اگر عمدا غلط بخوانیم نماز باطل ولی اگر سهوا غلط بخوانیم نماز صحیح است.
- ✓ **مبطلات نماز:** باطل شدن وضو، دست بسته یا پشت به قبله نماز خواندن، حرف زدن(مگر جواب سلام)، خندیدن به شکل فقههه، گریه کردن، زیاد تکان خوردن، خوردن و آشامیدن، شک در نمازهای ۲ و ۳ رکعتی و رکعت اول و دوم نماز ۴ رکعتی، ارکان نماز را غلط خواندن
- ✓ **نکات جزئی:** حمد و سوره نماز صبح و مغرب و عشا بلند و نماز ظهر و عصر آرام خوانده شود. / اگر واجبی مثل رکوع را فراموش کند: اگر قبل از سجده دوم یادش بیاید باید برگردد و رکوع را بخواند/ تعقیبات نماز: تسبیحات حضرت فاطمه زهرا(۳۴) الله اکبر، ۳۳ الحمدالله، ۳۳ سبحان الله
- ✓ **شک در انجام مبطلات:** بعد نماز شک کند: نماز صحیح است/ اگر یقین کنیم: نماز باطل است.
- ✓ **شک در خواندن نماز:** قبل از قضای وقت: می خوانیم/ بعد از قضای وقت: دیگر نمی خواهد بخوانیم.
- ✓ **شک در وضو:** قبل از نماز: دوباره وضو می گیریم./ حین نماز: نماز را تمام و دوباره وضو و نماز می خوانیم/ بعد نماز: نماز صحیح است.
- ✓ **شک های باصل کننده نماز:** نماز های دو رکعتی، ۳ رکعتی، رکعت اول و دوم نماز ۴ رکعتی(مثل شک بین ۱ و ۴ رکعت)، شک بین ۲ و ۵ رکعت، شک بین ۳ و ۶ رکعت، اصلا ندانیم چند رکعت خواندیم
- ✓ **شک هایی که نباید بهشان محل گذاشت:** شک بعد محل(بعد از رکوع شک کند قرائت خوانده یا نه)، شک بعد از سلام(پس از نماز شک کند)، شک بعد از وقت(بعد از وقت نماز شک کند اصلا نماز خوانده یا نه)، شک کثیر الشک(کسی که کسی که بیش از ۳ بار در یک نماز یا در ۳ رکعت متوالی شک کند)، شک امام و ماموم که ماموم باید از امام تبعیت کند)، شک در نماز مستحبی
- ✓ **شک های صحیح:** ملاک را بر حداکثر تعداد رکعت می گذاریم و بعد نماز ما به تفاوت رکعت های مورد شک را احتیاط می خوانیم.
- ✓ **توجه:** این نوع شک مخصوص نماز ۴ رکعتی است که برخی از صور آن به شرح زیر است:

بین ۲ و ۳	بین ۲ و ۴	بین ۲ و ۳ و ۴	بین ۴ و ۵	بین ۳ و ۴
بنا را بر ۳ می گذاریم و بعد نماز یک رکعت احتیاط ایستاده یا ۲ رکعت نشسته	بنا را بر ۴ می گذاریم و بعد دو سجده سهو	بنا را بر ۴ می گذاریم و ۲ رکعت احتیاط ایستاده و بعد ۲ رکعت نشسته	بنا را بر ۴ می گذاریم و ۲ رکعت احتیاط ایستاده	بنا را بر ۴ و سپس یک رکعت احتیاط ایستاده یا دو رکعت نشسته

نکته: نماز احتیاط مثل نماز عادی است اما اذان و اقامه، سوره و قنوت ندارد.

✓ **سجده سهو:** کلام بی جا، سلام بی جا، سجده فراموش شده، تشهد فراموش شده، اشتباهی بایستد یا بنشیند، شک میان ۴ و ۵ رکعت/روش: بعد نماز نشسته و بعد نیت به سجده رفته و بگوید "بسم الله و بالله السلام علیک ایها النبی و رحمه الله و برکاته" سپس نشسته و دوباره به سجده رفته و ذکر را تکرار کند و بعد از نشستن تشهد و سلام بگوید.

✓ **سوره های دارای سجده واجب:** سجده، فصلت، نجم، علق

✓ **موارد جواز شکستن نماز:** جلوگیری از ضرر مادی یا جانی، طلبکار طلبش را بخواهد، مسجد نجس باشد، قبل رکوع بفهمد اذان و اقامه یادش رفته

✓ **نماز مسافر:** شرایط: فاصله ۴ فرسخ (۲۱/۵ کیلومتر) بین حدود ورودی و خروجی دو شهر (حد ترخص)، کمتر از ۱۰ روز آنجا بخواهد بماند، شغلش مسافرت نباشد. / فقط نماز ۴ رکعتی شکسته می شود.

✓ **نماز جماعت:** اگر در رکعت اول رسید: تا قبل از برخاستن امام از رکوع می توانیم اقتدا کنیم اما اگر بعد رسیدیم فرادی می خوانیم. / اگر در رکعت دوم رسیدیم: قنوت و تشهد را با امام می خوانیم و موقع تشهد نیم خیز می نشینیم و بعد تشهد ذکرهای خودمان را می گوئیم (مثلا وقتی امام دارد تسبیحات اربعه می گوید ما حمد می خوانیم) و در آخر نماز وقتی امام خواست تشهد و سلام بگوید بلند می وشم و رکعت آخر خودمان را می خوانیم. / شرایط امام جماعت: بالغ، عاقل، عادل، حلال زاده و مرد

✓ **نماز آیات:** موارد: کسوف، خسوف، زلزله، بادهای سرخ و سیاه / ۲ رکعت / هر رکعت ۵ رکوع (در هر رکعت بعد نیت حمد و سوره و رکوع و سپس حمد و سوره و رکوع تا ۵ رکوع بشود سپس سجده و رکعت دوم هم همین آس و همین کاسه) / برای سوره می توانیم هر بار یک سوره توحید بخوانیم یا اینکه مثلا سوره فلق که پنج آیه دارد هر آیه اش را در هر بار قبل رکوع بخوانیم.

✓ **نماز عید فطر و قربان:** در زمان معصوم واجب و در زمان غیبت مستحب / زمان: از اول آفتاب تا ظهر / ۲ رکعت (ذکعت اول بعد حمد و سوره ۵ تکبیر بین هر تکبیر ۱ قنوت و رکعت دوم بعد حمد و سوره ۴ تکبیر بین هر تکبیر ۱ قنوت) {مجموعا ۹ قنوت}

روزه:

✓ **یوم الشک:** شک دارد روز آخر شعبان است یا اول رمضان: مستحب است نیت روزه آخر ماه شعبان کند. (نه اول رمضان)

✓ **مبطلات روزه:** خوردن و آشامیدن، رساندن غبار به حلق، جماع، استمناء، دروغ بستن به خدا و پیامبر و ائمه، فرو کردن سر در آب، باقی ماندن بر جنابت تا اذان صبح، قی کردم عمدی، اماله با مایعات

✓ **اگر عمدا مبطلات را انجام دهد (مثل آب خوردن):** قضا + کفاره (۱ کفاره به انتخاب خودش)

✓ **اگر سهوا بود:** فقط قضا

✓ **اگر با کار حرام روزه را باطل کند (نعوذ بالله مثل استمناء یا زنا):** کفاره جمع (هر سه مورد کفاره)

✓ **کفاره:** آزاد کردن بنده/ ۲ ماه روزه/ سیر کردن ۶۰ فقیر (یک مد طعام یا ۱۰ سیر یا ۷۵۰ گرم گندم و...)

✓ **نکته:** قضا را باید تا قبل از رمضان سال گرفت و اگر به بعد از رمضان موکول کرد باید هم قضا کند و هم برای هر روز یک مد طعام دهد

ولی اگر بخاطر بیماری بود قضا واجب نیست و به ازای هر روز روزه نگرفتن ۱ مد طعام می دهد.

✓ **نکته:** قبل از ظهر اگر از شهر بیرون رفتیم باید تا قبل از اذان ظهر برگردیم وگرنه روزه باطل می شود./ بعد از ظهر هر جا میخوای برو

✓ **معاف شدگان از روزه:** پیران، کسانیکه زیاد تشنه می شوند، زنان باردار و کسانیکه توان ندارند.

✓ **روزه های حرام:** عید فطر (اول ماه شوال)، عید قربان (۱۰ ذی الحجه)

✓ **روزه های مکروه:** عاشورا، شک بین روز عرفه و قربان، روزه میهمان بدون اجازه میزبان

✓ **روزه های مستحب:** همه روز های سال به ویژه ۱۷ ربیع الاول، ۲۷ رجب، ۱۸ ذی الحجه، ماه شعبان و ...

اصول دین: توحید، معاد، نبوت، عدل و امامت

فروع ۱۰ گانه دین: نماز (۱۷ رکعت یومیه)، روزه، حج (در دهه اول ذی الحجه/ حج تمتع واجب و حج عمره مستحب است.)، زکات (۹)

مورد: گندم، جو، خرما، کشمش، شتر، گاو، گوسفند، طلا و نقره به شرطیکه به حد نصاب برسد/ مستحقان: فقیر، مسکین (بدتر از فقیر)، نایب

امام در جمع آوری ذکات، غیرمسلمانی که اگر بش زکات بدی به اسلام مایل می شود، آزاد کردن بنده، بدهکاران، فی سبیل الله (ساختن

مسجد مدرسه و...)، در راه مانده/ زکات فطره: در غروب عید فطر برای خودش و اهل خانه اش نفری ۳ کیلو برنج و... بدهد.)، خمس (۷ مورد:

معدن، گنج، غنیمت جنگ، جواهری که با غواصی بدست آمده، مال حلال مخلوط به حرام، زمینی ه کافر ذمی از مسلمان می خرد، منفعت

کسب (۱ روز را در سال تعیین می کند تا سال بعد همان روز هرچه عایدش شده یک پنجمش را می دهد.)/ مستحقان: سهم امام (به مجتهد

می دهیم تا در حوزه علمیه خرج شود.)، سهم سادات فقیر، جهاد: اکبر (مبارزه با نفس اماره، اصغر (دفاع از اسلام)، امر به معروف و نهی از

منکر: واجب کفایی، شرایط: امر و ناهی عالم به حلال و حرام باشد، احتمال بدهد امر و نهی اش موثر است، گناهکار اصرار به تکرار گناه

داشته باشد، ضرر جانی و مالی یا آبرویی نداشته باشد./ مراتب: اول رفت و آمدش را قطع کند یا بهش اخم کند، بعد با زبان بگوید، بعد

استفاده از زور (بر عهده حاکم و پلیس و دادگاه)، تولی (دوستی حق و اهل بیت)، تبری (بیزاری از دشمنان خدا و اهل بیت)